

FELSŐMAGYARORSZÁGI HIRLAP

POLITIKAI UJSÁG

Megjelen minden szerdán és szombaton este
Kéziratokat vissza nem adunk.
Szerkesztőség: Kazinczy-utca 5
Kiadóhivatal: Landesmann Miksa és Társai.

FŐSZERKESZTŐ:
Dr. HOLLÓ ANDOR

Előfizetési ár:
Évesre 12 korona. Félévre 6 korona. Negyed-
évre 3 korona. Egyes szám ára 12 fillér.
Hirdetéseket a legutányosabb árban közölünk

Háboru és ima

Megértük azt is — igaz, világháboru kellett hozzá — hogy nem állanak elszigetelten a jó érzésű lapok, ha imáról kell írni. Feltűnt minden újságvesztőnek, hogy még a legvallástalanabbnak ismert és hirdetett lapok is milyen áhitattal kegyelettel hangon írtak a hétfői számukban a vasárnapi szent jobb körmenetről.

Fel kell jegyeznünk továbbá azt is, hogy a háboru folytán mindenestre megcsökkent főváros közönyös népe is milyen belsőség buzgálommal ment ki az utcára levett kalappal imádkozni. Alig egy évvel ezelőtt a délelőti harangszóra kalapját leemelő járókelők sok modern higvelejtű lemosolyogta. Ma meg mindenki egyaránt boldogan konstatálja, hogy százezrek imádkoztak legyvereink győzelméért és a magyarok Istene ezt a buzgó imát okvetlenül meg fogja hallgatni.

Ez az: meg fogja hallgatni a jó Isten az imát! Ezt valljuk, ezt hisszük rendületlenül. Ugy-e mégis van hit mégis van Isten, aki egyetlen reménységünk s ha van baj, akkor az ellenfelegyvernél, fizikai erőnél hatalmasabb segítségnek tartjuk az imát! Amit békeben bizony sokan még le is mosolyognak.

Valóban Isten léte, a vallás, a hit mellett hatalmasabb argumentum, mint a vasárnapi körmenet, mint a világháboru megpróbáltatásai közepette istentelődő lett halandó, mint a bajbajutott ember imája nem is volna citálható. De mi nem erre a tanúságra akarunk rámutatni. Ennek a jelenségnek van egy olyan konkrétuma, amely az állámléletben feltétlenül megszívlelendő.

Kevésbé a világ vérezőn kitörése előtt hazánkban igen erős hullámokat vert az a törekvés, hogy a vallástaniást az iskolák-ból ki kell küszöbölni. Most pedig maga az államhatalom, sőt maga a hitetlenek hirdetett sajtó, mint örvendetes jelenséget, üdvözlő a tömegimákat, a nyilvános ájtatosságokat, a közkönyörgéseket, az általános vallásosságát.

Miért van ez? Talán mert a hit, vallás, ima, ájtatosság rossz, ártalmas, gyávaaságra, elernyedettségre vezet? Nem, sőt ellenkezően. A hívő ember a legjobb hazafi, az imádkozó katona a

legbátrabb harcos, az olvasó morzsoló katonatiszt a legjobb vezető, a vallásos társadalom a legedzettebb minden nagy küzdelemre.

Államférfiak! A háborúnak ezt az igazságát írjátok be a béke-

kötés aranykönyvébe is! A hívő, a vallásos, az erkölcsös nemzetnek van jövője, életereje.

Ezt a jövőt, ezt az életetört kell biztosítani Szent István országának is! Akkor jöhet ezer ellenség is!

Az olasz tengerpart bombázása

*

Egy újhelyi haditengerész elbeszélése.

»Egy tengerész naplója« címmel több ízben közöltünk már érdekes híradásokat hadihajóinkról és a jelenlegi háborus pottáéletről, amely naplójegyzeteket egy haditengerész küldte haza Ujhelyben lakó szüleikhez. Ezúttal is ak az ő levelét közöljük, amely azonban most a szokottnál is érdekesebb, mert flottánk május 24-iki nagy-szerű akcióját írja le teljes részletességgel, amelynek a levérő a »Zrínyi« fedélzetén szemtanúja és aktív résztvevője volt. A nagyérdemű levél a következő:

Kedves szüleim! Örömmel tudatom, hogy egy rövid, de annál eredményesebb olaszországi kirándulás után, szerencsésen befutottunk a hazai kikötőbe. Végig az egész olasz Adria-parton ágyudörgésre ébredtek az emberek piros püsködő heifőjének hajnalán. Az ébresztővel, melynek nyomán pusztulás és siralom támadt, az osztrák-magyar flotta szolgáit, harcokészgerőlt már az első háberus rapon adva tanúságot.

Azonban kezdjük inkább az elején.

Tegnap, 23-án d. u. 4 órakor az egész legénységet sorakoztatták a fedélzeten. Parancsnokunk katonás, rövid, de é zéstől áthatott beszédben ismertette a legutóbbi napok eseményeit és érdeméhez képest méltatta az o'aszok viselkedését, egyben közölte, hogy O'aszország hadat üzent. Leikes szavakban emlékeztette a legénységet Tegethoff és matrózjai hőstettére és azon reménnyel fejezte be beszédét, hogy ezen hősök múltó utódaiért fogunk cselekedni. A válasz szólni nem akaró hurrázás volt.

Este 7 órakor a legénység és tiszték lelkes hurrá-kiáltásai között futott ki a torpedó flotta, hogy átvizsgálja és megtisztassa az utat előttünk vagyis a csatahajók előtt.

8 órakor futott ki a 12 csatahajóból álló flotta a kikötőből.

A legénység a tisztikar példájára lelkes hangulatban várta a bekövetkező eseményeket. Gyönyörű holdvilágos, vadódi püsködi éjszaka volt, a mi vállalkozásunk számára tehát nem a legalkalmasabb, mivel a hajók messzire láthatók voltak.

A tiszték közöttük velünk a megoldandó feladatot, mely a Brindisítő északra eső és az egész tengerparton végig vonuló, stratégiailag roppant fontos vasuti vonal hidjai és állomásai, valamint a kikötői jelző állomások és raktárak elpusztításából állt. A »Zrínyi« csatahajó az Anconától néhány kilométerre északra fekvő Senegalia vasuti hidjának lerombolásával bízták meg.

Ejel 10 órakor a Szigetvár cirkáló egy ellenséges torpedóhajót vett észre, melyre 2—3 lövés lead. Utunkat innen kezdve minden zavaró esemény nélkül folytattuk. A legénység legnagyobb része, mintha csak közönséges kétutazásról lett volna szó, az igazak álmát aludta. Mi, kik ébren vártuk az eseményeket, élveztek a gyönyörű éjszakát.

A hajók legnagyobb sebességgel szeltek a habokat, az idő is szinte röplött, 2 óra tájban feltűntek Ancona lámpái. Ekkor elváltak az egyes hajók és mindegyik kijelölt helyre indult. Most már lassabban közeledtünk a parthoz, melyen előttünk fekvő mind jobban és jobban kivehető lámpáival Ancona és utunk tulajdonképpen oldja, Senegalia, melyeknek lakosai mit sem sejtve a feléjük közeledő veszedelméről, talán az ünnepi mulatozás kellemes fáradságait pihenték ki.

Lassan-lassan virradni kezd és mind határozottabban válnak ki az egyes épületek és műtárgyak körvonalai. Pár perccel 4 óra e'öt, már teljes napvilágnál a kijelölt távol-ságra közelítettük meg a partot és

most azzal párhuzamosan haladunk északnyugati irányban. A viz oly csekély, hogy folyton mólységet kell mérni.

Hajnali 4 óra. Ebben a másodperoban adja le mindegyik hajó megparancsolt célpontjára az első lövést. Ugyanazon másodperoban ugranak ki ágyaikkól az adriai olasz városok békésen szunyádó lakosai és pillantják meg, rémüllettől eltelve az ellenséges tűzokádó hajókat.

Az első lövés már talált. A kaszárnnyát dönti halomba a 24 cm.-es gránát. A 30,5 és 24 cm. tornyok most már egymás után adják le lövéseiket és a rémitő koncertbe a 10 cm.-es ágyuk sortíze is belevagyul. A parton pedig egymás után omlanak össze a vasuti hid és pályatest, a cukorgyár, a móló a világító torony és végül a pályaudvar. A hidon éppen egy vonat halad keresztül, mikor egy 30,5-es gránát belevág. Óriási füst és lángoszlopok, légbe röpülő hidszerkezet, fűboruló vasuti kocsik, csak a lokomotív és egyetlen kocsit jut le hihetetlen szerencsével a hidról.

Közbe a pályaudvar is lobogó lánggal ég. Feladatunkat teljes sikerrel oldottuk meg. Visszafordulunk. Az egész bombázás 35 percig tartott.

Öt óra tájban az olasz partok felől egy folyton közeledő fekete pont tűnik fel a levegőben. Rövid idő múlva kivehető távcsővel, hogy Parseval léghajó, mely a szétlőtt táromogatva óriási gyorsasággal közeledik. Már szabad szemmel is látható a motor kipuffogásából eredő hosszú csik. Lassankint teljesen kibontakozik. Már a kormányfelületek is kivehetőek.

Fél 6. A léghajó kb. 1500 m. magasságban pontosan felettünk lebeg. Természetesen erős gépfelegyver és kézfegyver tüzeléssel fogadjuk. Rá sem hederit. Egyszerre csak elválik két gömbölyű a léghajótól. A hajó hihetetlen gyorsasággal változtatja irányát. A levegőben erős susztorgás. Két egymás utáni csobbanás és a hajótól jobbra kb. 100 méternyire esik a tengerbe két bomba. Ekkorára már a közelünkbe érkezik a Tegethoff, mely »Ballonabwehr« ágyuitól megindítja a tüzelést, míg a léggömb felett egy hydroplánunk tűnik fel. A Parseval erre visszafordul, közben azonban még két bombár dob le ráink, melyek szerencsére szintén célt tévesztettek.

Ezután akadály nélkül folytattuk utunkat, délelőtt 11-kor kiindulási helyünkön vetettünk horgonyt.

A kirándulás gyönyörű volt. Mindnyájan reméljük, hogy még szá-

más hasonló mulatságban vehetünk részt.

Az olaszok pünkösdi hétfőjének hajnalán megkapták az első csapást, melyet Isten segédelmével még nagyon sok és rájuk nézve fájdalom-sabb fog követni, míg kivívjuk a végső győzelmet, mert győzünk kell és győzni fogunk.

Mindnyájokat csókolja szeretőd fiut
Z.

HIREK.

Gróf Wolkenstein Oswald

A gyászbölgő a bodrogkeresztúri kastélyon halhatatlanságot hirdet. A fekete szövetére kicsurraut vérben nemzeti színekre (ürök a napugár. Ha feltekint rá az ősi kastélyból egy megtört emberpár, izzó piros-fehérszöld színekre lát hullámszíni a fekete rudon.

Mikor pedig leszál az alkonyat, a szélől színhullámai beleolvadnak abba a hatalmas felhőtömegbe, amely csakassurke hősökkel gomolygott föl az égbe. Izenetet, sóhajt, csendes szokogást is visznek a hullámok a felhők közé — egy hősnek.

Az a hős a szerb határon forgatta meg először a kardját még a réssleges mozgósítás idején. Azóta a galiciai harcokban küzdött és ott kitüntetésben is részesült. A hononai batórs után egy ideig gyalogos módra lövészárkokban volt századvezető. Utóbb mint Verbindungs-Offizier működött és egy saját elhatározással sikeresen keresztül vitt haditényezőket a vaskeresztes kitüntetésre volt felterjesztve. Majd mikor Duklántól Fláth báró, századparancsnok elment, ő került a század élére és mint ilyen érte egy hősies rohamban Gorlicénél az ellenséges gölyő.

Wolkenstein Oswald gróf hős volt; lovának a patkója arany nyomokat hagyott a háború történetében.

Az éjszaka levezi a kastélyról a gyászbölgőt, hullámai belemérülnek a sötétségbe. Olyankor nincs gyászna a háznak: az éjszaka csendjében meghalljuk a lélek szavát. A magasztos óráin felsemélő, megnyugtató, csendes szavak dolgot mond a megtört emberpárnak a vállára vigasztaló ereje:

»En is csak annyi időt éltem a földön, mint ő. En sokat küzdöttem, neki szép fiatalága volt. En a világról haltam meg, ő a nemzetért. En kigunyolva, mekkinözva, ő büszkén, dicsőségese. Testvér-m ő a vértanúságban. Adjátok őt nekem, karjaimba ölelem helyettetek. Jöjjetek hozzám, kik terhelve vagytok és megennyhítek titeket!«

Igy beszélt a csend... A könyvek lezáradtak — és a kastély ormán a gyászbölgő kereszttel változott.

a. á.

— Második kitüntetés. Ambrózy Györgynek a cs. és kir. 7. huszárezred főhadnagyának, aki a háború elején signum laudissal lett dekoralva, a hivatásos lap jun. 1. száma szerint a király az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a 3. oszt. katonai érdemkeresztet a hadi ékítménnyel adományozta.

— Halálozás. Mint részvétellel értesülünk, Zinner Mór, a Bodrogközi Takarékpénztár vezérigazgatója, Királyhelveci társadalmának egyik köztszerteletben álló tagja hosszas szenvedés után az ujhelyi Erzsébet-kórházban elhalt. Az elhunytban Zinner Henrik sátoraljai ujhelyi bankigazgató bátyját siratja s a haláleset kiterjedt rokonságot borított gyászba. Temetése vasárnap ment végbe nagy részvét mellett.

— Nyilvános köszönet. F. hó 2-án Forstner Ernő ezredes helybeli állomásparancsnok ur az itt átvázolt szegedi honvéd zenekar által a Vadászkiért szállóban hangversenyt rendezett s annak tiszta jóvedelmét, 618 koronát a nevétől egyet előjaira nekem átadni sziveskedett. Mídon a pénz átvételét ezennel elismerem egyben Forstner Ernő ezredes urnak és a hangverseny sikeres érdekében fáradozó tiszt uraknak, valamint jótékonyágukért a hangversenyt felülfizetőnek a Vörös Kereszt Egylet nevében háts köszönetemet fejezem ki. Sátoraljai ujhely, 1915. június 3. Dókus Gyula s. k. Vörös Kereszt Egyleti főmegbízott helyettes.

— A hadikölsön és az ujhelyi katonai hatóság Rendkívül üdvös és okos intézkedést tett az ujhelyi Personalsammelstation parancsnoksága a hadisülésének sikere érdekében, amely intézkedés egyben a közfellegőnek is igazságot szolgáltat. Ugyanis Baligovics őrnagy, a nevezett katonai intézmény parancsnoka az intézmény valamennyi ujhelyi szállítójától bekívánta annak hiteles igazolását, hogy az illetők minő összeggel járultak hozzá a II. magyar hadikölsön szeréhez és amely szállító a hazával szemben köteleességének kellő mértékben eleget nem tett, attól a további szállítást megvonja. Ezt a példaadó intézkedést reméljük, hogy az ország összes katonai hatóságai követni fogják.

A szünidők tartama alatt
német társalgásra és
kézlmunkára urileány-
kákat elfogad

Dr. Bródyne,
Meczner Gyula-utca 8. sz. a.

Pflanzer-Baltin báró lovassági tábornok hadseregének szivós vitézségén az oroszok óriási veszteségei mellett megtörték, nyugat felől közeledett a Linsingen tábornok vezette szövetséges haderő. Ez tegnap elfoglalta Kaluszt és az e várostól északra eső vidéket és az Zurawnóitól északra eső Dnyeszter balparti magaslatokat. A nádorai Bystryea és a Lomnicza között a mi csapataink csatlakoztak a támadáshoz.

Przemysltől keletre és Jaroslautól keletre tovább harcolunk. Mosciskától északra az ellenségnek Szenia-wából ki kellett takarodnia. Az oroszoknak elszigetelt erőitlen ellentámadásai összeomlottak.

Przemyslnél június elseje óta 33.805 hadifogoly került a győzők kezére.

Olasz hadszíntér:

A tirolihatárterületen tűzérsegünk látható eredménnyel működött. A karintai határon a Plöeken szorosított keletre csapataink tegnap vissza foglalták a Freikofert, amelyet az ellenség átmenetileg birtokába vett Krn vidékén tovább harcolunk. Az Olaszoknak. Krn helységet ki kellett üríteniök. Az Isonzóhoz az ellenség helyenként közelebb nyomul.

A balkáni hadszíntéren egyes határmenti csatározásoktól eltekintve nyugalom van.

Höfer altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese

Helyzetünk rendkívül előnyös.

A hadisajtószállás jelentése.

A hadisajtószállásról jelentik: A szövetséges seregek centrumának offenzívája a Mosciskától északra levő területen ismét igen jelentékenyen előrehaladt. Linsingen hadserege a zurawnói hidtől elfoglalása után a Dnyeszter északi partján megvetette a lábát. A Pruth-vonalon a Pflanzer-Baltin hadseregcsoport az ellenséges előnyomulást sikeresen feltartóztatja. A helyzetet általában rendkívül előnyösnek lehet nevezni. Június elseje óta a Przemysl körüli csatákban összesen 30000 oroszot fogtunk el. A délnyugati hadszíntéren több ránk nézve igen sikeres határharc folyt le. Az olaszok nagyobb erőikkel lassan az Isonzó felé közelednek.

A németek nagy sikerei minden hadszíntéren.

Berlin, jun. 7.

A nagy főhadiszállásról hivatalosan jelentik:

Nyugati hadszíntér:

A Lorettó-magaslat keleti lejtőjén a franciák a délutáni este órákban megújították támadásaikat, melyek tüzünkben teljesen összeomlottak. Az új folyamán megkísérelt további támadásokat már csirájukban elfojtottuk. Hebuterntől délkeletre az ellenség ma délelőtt siker nélkül támadott. A harc ott még nem ért véget. A franciáknak Malin sons Tourennetől északnyugatra széles arcvonalban ellenünk intézett támadását legnagyobb részét azonnal visszautasítottuk, csak egy helyen jutott el az ellenség legelőlvől levő árkaikig, amelyekért még folyik a harc. Vauquoinnál, Varennestől délkeletre levő állásunkat tegnap este megtámadták. Bár a franciák gyújtóbombákat alkalmaztak, amelyek árkaikat könnyen égő folyadékkal árasztották el, nem sikerült az ellenségnek állásunkba behatolni. Az ellenség súlyos vesztesége mellett özlöött vissza árkaiba.

Keleti hadszíntér:

Kursihanytól északra lovasságunk kierőszakolta az átkelest és délkeleti irányba előretört. A Kurtowaryitól délkeletre, valamint Sawdynikitől keletre elterülő vidéken támadásunk jól haladt előre. Ez alkalommal újból 3340 fogoly és 10 géppuska jutott kezünkre. A Njementől délre a folyó partját megtisztítottuk az ellenségtől.

Délkeleti hadszíntér:

Przemysl körüli harcoknál 33805 orosz esett fogságba. Przemysltől keletre a szövetséges csapatok folytatták sikeres harcaikat és az ellenséget Mosciskától északnyugatra Wiszniára vetették vissza.

Linsingen tábornok hadseregének egyes részei Zurawnóval átlépték a Dnyesztert és rohammal elfoglalták az északkeleti parton emelkedő magaslatokat. Tovább délre az üldözés a Nowira-Kalusz-Tomaszowcei vonalig ért. A foglyok száma itt is 13000-nél magasabbra emelkedett.

Mai távirataink.

Nagy győzelmek az orosz harctéren.

33,000 fogoly Przemyslnél.

Budapest, jun. 7.

Orosz hadszíntér:

Az oroszok przemysli súlyos vesztesége után az orosz hadvezetőség a legutóbbi napokban heves erőfeszítéseket fejtett ki a Pruth-vonalon levő állásaink ellen, hogy itt erőszakosan áttörjén. Különösen Kolomea és Delatyn között mindig újabb tömegeket vetett az ellenség harcba. Mialatt mindezek az előretörések